

השׁתָּא כִּיּוֹן דְּחֵci הָo, אִצְטְּרִיךְ פָּגָם, וְלִמְעָבֵד בַּיּוֹתֶר
רְשִׁימֹו דְּפָגָם, דְּהָא כָּל פָּגָם דְּסִטְרָא אַחֲרָא אֵיהָן, וְמִיּוֹבֵל
וְלֹהֲלָא אַתְּהָדָר לְגַלְגֹּלָא, וְתַבְּ לְעַלְמָא כְּמַלְקָדְמִין. (ס"א
אי זְבִּי וְאַתְּהָקָן גְּמִינָה אַתְּבָר) וְאַתְּהָבָק בַּהְוָא עַלְמָא דְּנוֹקְבָּא, וְלֹא
יִתְּיר. זְכָה עֲבֵיד תַּוְלִדִּין בְּעַלְמָא דְּנוֹקְבָּא, וְכַלְהוּ רָזָא
דְּכַתְּבֵב, (תְּהִלִּים מ"ה) בְּתוּלוֹת אַחֲרִיכָּה רְעוֹתִיכָּה מִוּבָאֹת לְךָ.

וְזַכְּרָה אֵיהָו בְּדַ אַתְּהָקָן וְזַכְּרָה לְכָךְ.

וְאֵי לֹא זְכָה אֲפִילּוּ בְּגַלְגֹּלָא דְּיוֹבָלָא, הָא אֵיהָו כָּל אַהֲוָה
אַתְּהָדָר, וְלֹא אֲשֶׁלִימָו יֻמּוֹי, לְאַתְּנְסָבָא בְּעַלְמָא,
וְלִמְעָבֵד תַּוְלִדִּין. מָה כַּתְּבֵב, אִם בְּגַפּוּ יָבָא בְּגַפּוּ יִצְאָ. אֵי
יְחִידָא יִעַול בַּהְוָא עַלְמָא בְּלֹא (ד"ג ק"ו נ"א) תַּוְלִדִּין, וְלֹא
בְּעָא לְאַשְׁתְּדָלָא בַּהְאָי, וְנִפְקֵד מְהָאֵי עַלְמָא יְחִידָא, בְּלֹא
וְרֹעָא, אֲזִיל כְּאָבָנָא בְּקוֹסְפִּיתָא, עַד הָהָוָא אַתְּרָ דְּטָנְרָא
(ק' ע"א) תְּקִיפָּא, וְעַל תִּמְןָן וּמִיד נִשְׁבֵּן רְוִיחָא דְּהָהָוָא
יְחִידָא, דְּקָא אַשְׁתְּבִיקָמְנוֹקְבִּיהָ, וְאֲזִיל יְחִידָא, (צ"ה ע"א)

כְּחִוִּיא דְּלֹא אַתְּחָבֵר בַּאֲחָרָא בְּאוֹרְחָא, וְנִשְׁבֵּב בַּיּוֹתֶר.

וּמִיד נִפְקֵד מְגֹו הָהָוָא אַתְּרָ דְּטָנְרָא תְּקִיפָּא, הָוָא בְּלִחוֹדוֹי,
וְאֲזִיל וּמִשְׁטָטָא בְּעַלְמָא, עַד דְּקָא אֲשֶׁפָּח פְּרוֹזָקָא
לְאַתְּבָא. וְהִיּוּ אִם בְּגַפּוּ יָבָא בְּגַפּוּ יִצְאָ, הָאֵי דְּלֹא בְּעָא
לְאַתְּנְסָבָא, לְמַהְיוּ לֵיהָ תַּוְלִדִּין.

אֲבָל אִם בַּעַל אֲשָׁה הוּא, דְּקָא אֶתְנֵסִיב, וְאַשְׁתָּדָל
בְּאֶתְתִּיה, וְלֹא יִכְיל, הַהוּא לֹא אֶתְפְּרֹךְ כְּהַהוּא
אַחֲרָא, לֹא יִיעַול יְחִידָא, וְלֹא נְפִיק יְחִידָא, אֶלְאָ אִם
בַּעַל אֲשָׁה הוּא, קָוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַנוּא לֹא מְקֻפָּח אֶגֶּר כָּל
בְּרִין, אֲפָعָל גַּב דְּלָא זָכוּ בְּבָנִי, מַה בְּתִיב וַיַּצָּא אֲשָׁתוֹ
עַמּוֹ. וְתַרְוּיְהוּ אֶתְיִין בְּגַלְגֹּלָא, וְזָכִין לְאֶתְחֶבְרָא כְּחָדָא
בְּמַלְקָדְמִין. וְהָא לֹא נְסִיב אֶתְתָּא דְּתַרְוִיכִין, אֶלְאָ הַהִיא
דְּאַשְׁתָּדָל בְּהָ בְּקָדְמִיתָא, וְלֹא זָכוּ, הַשְׁתָּא יִזְכוּ כְּחָדָא,
אֵי יִתְקַבְּנוּ עַזְבָּדִין, וְעַל דָּא וַיַּצָּא אֲשָׁתוֹ עַמּוֹ.

(שמות כא) אִם אֲדוֹנֵיו יִתְן לוֹ אֲשָׁה וְגּוֹ. (הַשְׁתָּא) אֲהָדר קְרָא
לִמְלִין אַחֲרֵנִין, (ס"א לְמַלְהָ קָדְמָאָה) לְהַהּוּא דְּנְפִיק יְחִידָא
בְּלֹא נּוֹקֵב כָּלְל, וַיִּפְרֹוק לִיהְ הַהּוּא דּוֹכְתָּא דְּאָקְרֵי
שְׁבִיעִית. וְהַהּוּא שְׁבִיעִית אָקְרֵי אֲדוֹנֵיו, אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ
אֵיהֶ. אִם דָּא אֲדוֹנֵיו חָס עַלְיהָ, וְאֶתְבִּיב לִיהְ לְהָאִי עַלְמָא
יְחִידָא כִּמָּה דְּהָוָה, וַיְהִיב לִיהְ אֶתְתָּא הַהִיא דְּמַזְבָּחָה
אֲחִיתָת עַלוֹי דְּמַעַיִן, וְאֶתְחֶבְרָא כְּחָדָא. וַיַּלְדָה לוֹ בְּנִים
אוֹ בְּנוֹת הָאֲשָׁה וַיַּלְדִּיהְ תְּהִיהְ לְאֲדוֹנִיהְ כִּמָּה דְּאֶתְמָר.

דְּהָא אֵי תָּבָ, וְאֶתְקִין הַהּוּא אֶתְר דְּפָגִים בְּחִיּוֹי, אֶתְקִבל
קָמִי מַלְפָא קָדִישָׁא, נְטִיל לִיהְ, וְאֶתְקִין לִיהְ עַל
תְּקִינָנוֹ לְבַתָּר. וְדָא אָקְרֵי בַּעַל תְּשִׁוָּהָ, דְּהָא יְרִית
מוֹתְבִּיהָ, דְּהַהּוּא אֶתְר, דְּהַהּוּא נְהָר דְּגָגִיד וּנְפִיק, וְאֶתְקִין

גרמיה ממה דהוה בקדמיתא. (ס"א ההוא אתר דפיגים ואתקין ליה על תיקוני בחויי אתקבל קמי מלכא קדישא ונטיל ליה לבתר ורא אקרי בעל תשובה דהא אתקין גרמיה ממה דהוה בקדמיתא) **כיוון דאתתקן ותב בתיובתא, הא סליק על תקוניה. דלית מלא בעלה, ולית מפתחה בעלה, שלא תבר ההוא דתב בתיובתא.**

מאי יצא בגפו. הא אמר, אבלתו רוזא אית בה, יצא בגפו, כמה דאת אמר, (משל ט) על גפי מרומי קרת, מה להתם עלוייא וסליקו, אוף הכא עלוייא וסליקו, אתר דמריהון התיובתא סלקין, אפילו צהיקים גמורים לא יכולין למיקם תמן. ובגין כה כיוון דתב בתיובתא, קודשא בריך הוא מקבל ליה וدائמי מיד.

תגינן, לית מלא בעלה דקיימה קמי תשובה, וכלא קודשא בריך הוא מקבל וدائמי. ואי תב בתיובתא הא אוזמן לקבלליה ארוח חיים, אף על גב דפיגים מה דפיגים, פלא אתתקן, וכלא אתהדר על תקוניה, זהא אפילו במא דאית בה אומאה, (קמי קודשא בריך הוא קרי בה כי צבאות יען ומני יפר דא איהו רוזא סטימא. ותו פר קודשא בריך הוא אומאה לא אומי אלא אם לא יעביד תיובתא זהא לית פתגמא דקיימה קמי תיובתא ועל פלא מכפר קודשא בריך הוא פר עבדין תיובתא שלימחתא) **קודשא בריך הוא מקבל, דכתיב, (ירמיה כב) ח' אני נאם כי אם יהיה בניה וגוי, וכתיב (ירמיה כב) כתבו את האיש הנזה עריי וגוי. ובתר**

דַּתְבָּ בְּתִיּוֹבְתָא פְּתִיבָ, (דברי הימים א ג) וּבְנֵי יִכְנִיהָ אָסִיר בְּנָוֹ וְגֹו, מִפְּאָן דְּתִשְׁוָבָה מִתְּבָרָר כִּמְהָ גִּזְרִין וְדִינִין, וְכִמְהָ שְׁלַשְׁלָאִין דְּפֶרְזָלָא, וְלִיתָ מִאֵן דְּקִיִּמָא קִמְיָה דְתִיּוֹבְתָא.
וְעַל דָא פְּתִיבָ, (ישעיה ס) וַיֵּצְאוּ וַיָּרְאֻוּ בְּפֶגֶרִי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בָּי. אֲשֶׁר פְּשָׁעוּ בָּי, לֹא פְּתִיבָ, אֶלָא הַפּוֹשְׁעִים בָּי, דְלָא בְּעָאן לְאַתְבָּא, וְלֹא תְבִחַמָּא עַל מָה דַעֲבָדוּ. אֶבְלָכְיָה
כִּיּוֹן דְאַתְבִּחְמָנוּ, הָא מִקְבֵּל לֹוֹן קוֹידָשָׂא בְּרִיךְ הוּא.

בְּגִין כֵךְ, בְּרֵגֶל נְשָׁדָא, אָפָעַל גַב דְּפִשְׁעָבִיהָ, וּפְגִים בְּאַתְרָא דָלָא אַצְטְרִיךְ, וְתַבְלִיקְמִיהָ, מִקְבֵּל לִיהָ, וְחַס עַלְיהָ, דָהָא קוֹידָשָׂא בְּרִיךְ הוּא (דף ק"ו ע"ב) מְלָא רְחַמִּין אִיהָוּ,
וְאַתְמָלִי רְחַמִּים עַל כָל עוֹבְדוֹי, כִּמְהָ דְאַתְתָ אָמֵר (תהלים קמָה)
וְרְחַמִּיו עַל כָל מַעֲשָׂיו. אֲפִילּוּ עַל בָּעֵירִי וּעֲוֹפּוֹי מְאַטְ�וִין
רְחַמּוֹי. אֵי עַלְיָהוּ מְאַטְ�וִין רְחַמּוֹי, כָל שְׁכִן עַל בְּנֵי נְשָׁא,
דִּידְעַן וְאַשְׁתָמֹדֵעַן לְשִׁבְחָא לְמַארִיהָן, דְרְחַמּוֹי
מְאַטְ�וִין עַלְיָהוּ, וְשַׁרְאָן עַלְיָהוּ. וְעַל דָא אָמֵר דָוד, (תהלים
קיט) רְחַמִּיךְ רְבִים יְיָ כְּמִשְׁפְּטֵיךְ חִינְבִּי.

אֵי עַל חִיְּבִין מְאַטְ�וִין רְחַמּוֹי, כָל שְׁכִן עַל זְפָאַין. אֶלָא
מִאֵן בְּעֵי אָסּוֹתָא, אַיְפּוֹן מַארִי כָאַבִּין, וּמִאֵן אַיְפּוֹן מַארִי
כָאַבִּין. אֶלָין אַיְפּוֹן חִיְּבִין, אַיְפּוֹן בְּעָאָן אָסּוֹתָא וְרְחַמּוֹי,
דְקוֹידָשָׂא בְּרִיךְ הוּא (רְחַמּוֹי) עַלְיָהוּ, דָלָא יְהוֹן שְׁבִיקִין
מִפְּיָה, וְאִיהָוּ דָלָא אָסּתָלָק מִפְּיָה, וַיְתַובּוּן לְקַבְלִיהָ. כֵד

מִקְרָב קַוְדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא, בִּמְינָא מַקְרָב. וְכֹד דְּחֵי,
בְּשֶׁמֶא לֹא דְּחֵי. וּבְשֶׁעֶת אֶדְחֵי, יְמִינָא מַקְרָב. מַסְטָרָא
דְּאֶדְחֵי, וּמַסְטָרָא דְּאֶמְקָרָב, וּקַוְדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא לֹא
שְׁבִיק רְחַמּוֹי מַפְנִיחָה.

תֵּא חֹזֵי, מַה פְּתִיב (ישעה נז) וַיַּלְךְ שׂוֹבֵב בַּדָּרָךְ לְבָבוֹ. וַכְתִּיב
בְּתִירִיה, דְּרַכְיוֹ רְאִיתִי וְאַרְפָּאָהוּ וְאַנְחָהוּ וְאַשְׁלָם
בְּחַמִּים לוֹ וְלֹא בְּלֹיו. וַיַּלְךְ שׂוֹבֵב, אֲף עַל גַּב דְּחַיִיבִין
עֲבָדִין, כֹּל מַה דְּעַבְדִּין בְּזֹדוֹן דְּאַזְלִין בְּאַרְחָא דְּלַבְיִיחָוּ,
וְאַחֲרָגִין עֲבָדִין בְּהָוּ הַתְּרָאָה, וְלֹא בְּעָאוּ לְצִיִּתָּא לֹזָן.
בְּשֶׁעֶת אֶדְתִּיבִין בְּתִיּוּבָתָא, וּבְגַטְלִין אַרְחָא טָבָא דְּתִיּוּבָתָא,
הָא אַסְוּוֹתָא זְמִינָא לְקַבְּלִיהָוּ. הַשְׁתָּא אִיתְ לְאַסְתְּפָלָא, אֵי
עַל חַיִיא אָמֵר קְרָא, אוֹ עַל מַתִּיא אָמֵר קְרָא. דְּהָא
רִישָׁא דְּקָרָא, לֹא אִיהוּ סִיפָּא. וּסִיפָּא, לֹא אִיהוּ רִישָׁא.
רִישָׁא דְּקָרָא, אֲחֹזֵי עַל חַיִיא. וּסְופִיהּ אֲחֹזֵי עַל מַתִּיא.
אֶלְאָ, קְרָא (ס"א רִישָׁא דְּקָרָא) אָמֵר, בַּעֲדָד דָּבָר נִשְׁאָר אִיהוּ בְּחַיִיו,
וְהַכִּי הוּא, וַיַּלְךְ שׂוֹבֵב בַּדָּרָךְ לְבָבוֹ, בְּגִין דִּיצָר הַרְעָה דְּבִיהָת,
תַּקְיִיף וְאַתְּקִיף בְּיִיחָה, וְעַל דְּאֶאָזְלָל שׂוֹבֵב, וְלֹא בְּעַיִן
לְאַתְּבָא בְּתִיּוּבָתָא.

קוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא חָמֵי אַרְחוֹי, דְּקָא אַזְלִין בְּבִישׁ, בְּלֹא
תוֹעַלְתָּא, אָמֵר קוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא, אֲנָא אַצְטְּרִיכְנָא
לְאַתְּקִפָּא בִּידִיהָ, הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב דְּרַכְיוֹ רְאִיתִי, (וְאַרְפָּאָהוּ)

דָקָא אֹזְלִין בְּחַשּׁוֹכָא, אֲנָא בְּעִי לְמִיחַב לִיה אֲסֻוֹתָא הַדָּא הַוָּא דְכִתְיב וְאַרְפָּאַהוּ, קָוְדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא אֲיַהוּ אַעֲילָ בְּלִבְיהָ אֲרַחֵיהָ דְתִיוּבָתָא וְאֲסֻוֹתָא לְגַשְׁמַתְיהָ. וְאַגְּחַהָהָ, מַאי וְאַגְּחַהָהָ. כַּמָּה דָאָת אָמֵר (שְׁמוֹת ל) לְךָ גַּחַה אֶת הַעַם. אַגְּהַג לִיה קָוְדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא בְּאֶרְחָ מִישָׁר, כַּמְאָן דְאַתְקִיף בַּיְדָא דְאַחֲרָא, וְאַפְקִיהָ מְגֹוָהָשָׁכָא.

וְאַשְׁלִימָן נְחוּמִים לוֹ וְלֹאֲבָלִיו, הָא אֲתַחְזֵי דְמִיתָא אֲיַהוּ (אֶלָּא) אֵין, וְדָאִי מִתָּא אֲיַהוּ, וְקִיְמָא בְּחַיִין דְהֹואַיל (אֶלָּא דְאַיְהוּ וְקִיְמָא בְּחַיִין וְהֹואַיל) וְאַיְהוּ רְשָׁע, מִתָּא אַקְרֵי. מַהוּ וְאַשְׁלִימָן נְחוּמִים לוֹ וְלֹאֲבָלִיו. אֶלָּא קָוְדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא עֲבִיד טִיבוּ עַם בְּנֵי נְשָׁא, דְבִיכְוָן דְעַל מִיְּג שְׁנִינָא וְלֹהֲלָאָת, פְקִיד עַמִּיה (בְּרָאשִׁית קְמִיד עַבְבָּר, קְסָה עַבְבָּר) תְּרֵין מְלָאַכְיָן בְּטוּרֵין דְגַטְרֵי לִיה, חַד מִימִיגִיה, וְחַד מִשְׁמָמָלִיה.

כַּד אֹזֵיל בְּרַנְשׁ בְּאֶרְחָ מִישָׁר, אַיְבּוֹן חַדְאָן בְּיהָ, וְאַתְקִיפָוּ עַמִּיה בְּחַדּוֹה, מְכַרְזֵן קְמִיה וְאָמְרֵן, הַבּוּ יָקֵר לְדִיְקָנָא דְמַלְפָא. וְכַד אֹזֵיל בְּאֶרְחָ עַקְיָמוּ, אַיְבּוֹן מְתַאֲבָלֵן עַלְיָה, וְמַתְעַבְּרֵן מְגִיה. כִּיּוֹן דְאַתְקִיף בְּיהָ קָוְדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, וְאַגְּהַג לִיה בְּאֶרְחָ מִישָׁר, פְּדִין בְּתִיב, וְאַשְׁלִימָן נְחוּמִים לוֹ וְלֹאֲבָלִיו. וְאַשְׁלִימָן נְחוּמִים לוֹ בְּקָדְמִיתָא, דְאַיְהוּ אַתְנָחָם עַל מָה דְעַבְד בְּקָדְמִיתָא, וְעַל מָה דְעַבְד הַשְׂתָּא, וְתַבְּתִיוּבָתָא. וּבַתָּר בָּן וְלֹאֲבָלִיו, אַיְבּוֹן מְלָאַכְיָן דְהֹוּ

מִתְאַבְּלָן עֲלֵיה כִּד אֶת עֲבָרוֹ מִפְּנֵיה, וְהַשְׁתָּא דְאֶת הַדָּרוֹ בְּהַדִּיה, הָא וְדָא בְּחוּמִים לְכָל סְטְרִין.

וְהַשְׁתָּא אִיהוּ חַי וְדָא. חַי בְּכָל סְטְרִין, אָחִיד בְּאַילְנָא דְחַיִּי, וּבְיוֹן דְאָחִיד בְּאַילְנָא דְחַיִּי, כְּדַיִן אָקְרֵי בַּעַל תְּשׁוֹבָה, (נשא קכ"ב ע"ב) דְהָא בְּגַסְתִּישָׂרָאֵל, תְּשׁוֹבָה אוֹפֵה הַכִּי אָקְרֵי. וְאִיהוּ בַּעַל תְּשׁוֹבָה אָקְרֵי. וּקְדֻמָּאֵי אָמְרוּ, בַּעַל תְּשׁוֹבָה מְמַשֵּׁשׁ. וּעַל דָּא, אָפִילּוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים אִינּוּ נְכוֹלִים לְעָמֹד, בָּمִקְומֵשׁ שְׁבָעֵלי תְּשׁוֹבָה עַוְמָדִים.

דוֹד מַלְכָא אָמָר, (תְּהִלִּים נא) לְךָ לְבַדְךָ חַטָּאתִי וְהַרְעָבָעִינִיךְ עֲשִׂיתִי וְגַוּ, לְךָ לְבַדְךָ, מַאי לְךָ לְבַדְךָ. אֶלָּא, בְּגַין דָאִית חֹבִין, דְחַטִּי בָּרְבָשׁ לְקוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הָוּא וְלְבָנֵי נְשָׁא. וָאִית חֹבִין דְחַטָּא לְבָנֵי נְשָׁא, וְלֹא לְקוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הָוּא. וָאִית חֹבִין דְחַטִּי לְקוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הָוּא בְּלְחֹדוֹי וְלֹא לְבָנֵי נְשָׁא. (אַחֲרָא) דוֹד מַלְכָא, חַבְלָקְדֵשׁ אֶבְרִיךְ הָוּא בְּלְחֹדוֹי, וְלֹא לְבָנֵי נְשָׁא.

וְאֵי תִּימְאָה אָ (דף ק"ז ע"א) חַב הָהָוּא חֹבֶה דְבַת שְׁבָע, וְתִגְיָנוּ, מְאוֹן דָאִתִי עַל עֲרוֹה אֶתְתָא בְּרַעֲוַתָּה אָסָרָה עַל בְּעַלְהָ, וְחַב לְחַבְרִיה, וְחַב לְקוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הָוּא. לְאוּ הַכִּי הָוּא דְהָהָוּא דָאִת אָמָר. בְּהִתְרָא הָוּה, וְדוֹד דִילִיה נְקַט, וְגַט הָוּה לְהָמְבָעַלְהָ, עַד לֹא יַהַק לְקַרְבָּא, דְהַכִּי הָוּה מְנַהְגָא דְכָל יִשְׂרָאֵל, דִיְהַבִּין גַּט זָמֵן לְאַתְתִּיה, כָּל דְגַפְיַק חִילָא.

וכן עבד אוריה לבת שבע. ולבתך דעבר זמן והות פטורא לכלה, בטל לה דוד. ובהתרא עבד כל מה דעבד.

דאלא לאו חבי, ובאסורה תורה, לא שכחה קודשא בריך הוא לגביה. והיינו דבריibo לסתורתא, (שמואל ב יט) וינחם דוד את בת שבע אשתו. סתורתא דאשתו היא, ודאי אשתו, ובת זוגו הות, דאזרמת לגביה, מיומה דאתברי עלמא. (וואר מלטה מלכotta דלעילא דאיו אתעבד רגלה רביעא למרבבטה עלאה ואתקרי בת שבע על אבן אחת שבע עיניים) **הא סתורתא שלא** חב דוד חובה דבת שבע כדקאמן.

ומה היא חובה דחוב, (אלא) **לקודשא בריך** הוא בלחודוי, ולא לאחר. דקטל לאורייה בחרב בני עמוון, ולא קטליה אייה בשעתא דאמר לייה ואדני יואב, דהא דוד תורה רבון עלייה, (ועל יואב) **וקרא אוכח**, דבריibo, (שמואל בכ) אלה שמות הגבורים אשר לדוד, ולא אשר לียวא, ולא קטליה **ההיא שעטה**, **וקטליה בחרב בני עמוון**.

וקרא אמר, ולא נמצא אותו דבר, (מלכים א ט) רק בדבר אוריה החתי. רק למעוטי קא אתי, בדבר אוריה, ולא באורייה. **וקודשא בריך** הוא אמר, ואותו הרגת בחרב בני עמוון, וכל חרב בני עמוון, תורה حقיק ביה חוויא עקים, דיווקנא דדרקון, ואיה עבודה זרה דלהון. אמר

קודשא בריך הוא, יhabת חילא לההוא שקוין. (ד"א דבין החרב בני עמוון אתגבר היהיא שעתא על אוריה במא תוקפא פקי' היהוא חוויא עקימא) **בגין דבשעתא דקוטלו בני עמוון לא/orיה, וסגיאין מבני ישראל עמייה, ואתגבר בהיא שעתא חרב בני עמוון,** **כמה פקפא אתתקוף היהיא עובדה זורה שקוין.** **ואי תימא, אוריה לא הויה זפאי, כיון דכתיב עליה אוריה החתי. לאו הבי, זפאה הויה, אלא דשמעה דעתיה הויה חתוי. כמה דעת אמר (שופטים יא) ויפתח הגלעד, על שום דעתיה אתקררי הבי.** **ועל דא בדבר אוריה החתי, דשקוין בני עמוון אתגבר על מchnה אלהים, דמשrichtא דוד, דיווקנא ממש דלעילא הו. ובהיא שעתא פגיים דוד משrichtא דא, פגיים לעילא משrichtא אחרא. ועל דא אמר דוד, (תהלים נא) לך לבדך חטאתי. לבדך, ולא לאחרא. דא הויה היהוא חובה דחוב לגביה. ודא הוاء בדבר אוריה. ודא הוاء בחרב בני עמוון.**

כתיב, (דברי הימים ב טז) **כי יי' עינוי משוטטות בכל הארץ,** **אלין** (ויחי רמ"ח ע"א) **נוקבין.** **וכתיב** (זכריה ד) **עינוי יי'** **המה משוטטים, אלין דכורין, והא ידיין איבון. דוד אמר** (תהלים נא) **והרע בעיניך עשית. בעיניך, לפני עיניך מבעי ליה. אלא מא בעיניך,** אמר דוד, **בההוא אחר**

דְּחַבְנָא, בְּעִינֵיכֶם הוּא. דְּהַוִּגְנָא יָדָע, דְּהָא עִינֵיכֶם הוּוֹ זָמִיגָנָן, וְקִיְמִין קָמָאי, וְלֹא חַשְׁבָנָא לוֹן, תָּרִי חַוְבָא דְּחַבְנָא, וְעַבְדָנָא, בְּאָנוּ אֲתָרָה הוּה, בְּעִינֵיכֶם.

לְמַעַן תִּצְדַק בְּדָבְרֵךְ תִּזְכַר בְּשִׁפְטָה, וְלֹא יְהָא לֵי פַתְחוֹן פֶה לְמִימֶר קְמָה. פָא חָזִי, כָל אָוָמָנָא, פָד מַלְיל, בְּאוֹמָנָתְיהָ מַלְיל. דָוד בְּדִיחָא דְמַלְפָא הוּה, וְאָפָעַל גַב דְּהָוָה בְּצָעָרָא, כִּיּוֹן דְּהָוָה קְמִי מַלְפָא, תָב לְבִדְיחָוָתְיהָ, כַמָה דְּהָוָה, בָגִין לְבִדְחָא לְמַלְפָא.

אָמָר, מְאֵרִי דַעַלְמָא, אָנוּ אָמִינָא, (תהלים כו) בְּחַנְבִּי יְיָ וּנְסִבִּי, וְאֵת אָמָרָת דְלֹא אִיכּוֹל לְקִיְמָא בְּגַסְיוֹנָה. הָא חַבְנָא, לְמַעַן תִּצְדַק בְּדָבְרֵךְ, וַיְהָא מִילָךְ קְשׁוֹט, דְאַלְמָלָא לְאַחֲנָא, יְהָא מָלָה דִילִי קְשׁוֹט, וַיְהָא מִילָךְ בְּרִיקְבִּיא, הַשְׁתָא דְחַבְנָא, בָגִין דְלָתוֹי מִילָךְ קְשׁוֹט, יְהִיבָנָא אֲתָר לְצִדְקָא מִילָךְ, בָגִין פָךְ עַבְדָנָא, לְמַעַן תִּצְדַק בְּדָבְרֵךְ תִּזְכַר בְּשִׁפְטָה. אֲהָדר דָוד לְאוֹמָנָתְיהָ, וְאָמָר גֹו צָעִירִיה מַלְיִן דְבִדְיחָוָתָא לְמַלְפָא.

תְּגִינָנוּ, לְאוּ דָוד אַתְחֹזֵי לְהָוָא עַוְבָדָא, דְהָא אִיהוּ אָמָר, (תהלים קט) וְלֹבִי חַלֵל בְּקָרְבִי (אנקיד חַלֵל בְּבָרְתָה חַלֵל בְּקָרְבִי) דָף ק"ז ע"ב) הַכִּי הָוָא. אָבָל אָמָר דָוד, בְּלֹבָא אִית תְּרִין הַיְכָלִין, בְחַד דָמָא, וּבְחַד רַוְחָא, הָוָא חַד דְמַלְיִיאָ דָמָא, בִּיה דְיוֹרָא לִיצְרָהָרָע. וְלֹבִי לְאוּ הַכִּי, דְהָא רַיְקָן אִיהוּ,

וְלֹא יַהֲבִית דִּיּוֹרָא לְדַמָּא בִּישָׁא, לְשִׁבְנָא בֵּיהֶןְצָר הַרְעָע,
וְלֹבִי וְדָאי חַלֵּל אַיהֲוָה, בְּלֹא דִּיּוֹרָא (נ"א רַקְמָא) בִּישָׁא, וְכִיוֹן
דְּהַכִּי הַוָּא, לֹא אַתְּחַזֵּי דָוד לְהַהְוָא חֹבֶה דְּחַב אַלְאָ, בְּגַין
לְמִיחָב פַּתִּיחָה דְּפֻוְמָא לְחַיִּיבָא, דִּימְרוֹן, דָוד מְלַכָּא חַב
וְתַב בְּתִיּוֹתָא, וְמַחַל לֵיהֶ קַוְדָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, כֵּל שְׁבָנָן
שָׁאָר בְּנֵי נְשָׁא. וְעַל דָא אָמֵר (תְּהִלִּים נא) אַלְמַדָּה פּוֹשָׁעִים

דְּרַכְיָה וְחַטָּאִים אַלְיִיךְ יִשְׁוּבוּ.

וּכְתִיב, (שְׁמוֹאֵל ב טו) וְדָוד עַלְה בְּמַעַלָה הַזִּיתִים עוֹלָה וּבָוָכה
וּרְאֵשׁ לֹא חַפְויִוְה וְהַוָּא הַוְלֵךְ יְחַף. רְאֵשׁ לֹא חַפְויִוְה,
וְיְחַף אַמְּאי. אַלְאָ, גַּזְוִיפָה הַוָּה, עָבֵד גַּרְמִיהַ גַּזְוִוף, לְקַבְלָא
עַבְשָׁא. וְעַמָּא הָוָה רְחִיקִין מְגִיהַ דָ' אַמּוֹת. זְפָאָה עַבְדָא
דְּהַכִּי פְּלַח לְמָאֵרִיהַ, וְאַשְׁתְּמַדְעָה בְּחֹבְבִיהַ, לְאַתְּבָא מְגִיהַ
בְּתִיּוֹתָא שְׁלִימָתָא.

תָא חַזִי, יְתִיר הַוָּה, מַה דְּעַבְדָ לֵיהֶ שְׁמָעֵי בָן גִּראָא, מִפְלָא
עַקְתִּין דְּעַבְרוֹ עַלְיהָ עד הַהְוָא יוֹמָא, וְלֹא אַתִּיב דָוד
לְקַבְלִיהַ מֶלֶה דְּהַכִּי הַוָּה יִאוֹת לֵיהֶ, וּבְרָא אַתְּכְפָרוֹ חֹבּוֹי.
הַשְׂתָּא אִית לְאַסְתְּפָלָא, שְׁמָעֵי תַּלְמִיד חִכְםָה הַוָּה,
וְחַכְמָתָא סְגִיאָה הַוָּת בִּיהֶ, אַמְּאי נְפִיק לְגַבְיִי דָוד, וּעַבְדֵי
לֵיהֶ כֵּל מַה דְּעַבְדָ. אַלְאָ מַאֲתָר אַחֲרָא הַוָּה מֶלֶה, וְאַעֲילָ
לֵיהֶ בְּלֵבִיהֶ מֶלֶה דָא. וְכֵל דָא לְתַועַלְתָא דָוד. דְהָא
הַהְוָא דְּעַבְדָ לֵיהֶ שְׁמָעֵי, גַּרְמָא לֵיהֶ לְמִיתָב בְּתִיּוֹתָא

שְׁלִימָתָא, וַתָּבֹר לְבִיה בַּתְּבִירוֹ סָגִי, וַאֲוֹשֵׁיד דְמַעַן סְגִיאָין, מְגוֹ לְבִיה קָדָם קָוִידְשָׁא בְּרִיךְ הָנוּ, וַעֲלֵךְ אָמָר, (שמואל ב טז) כִּי יְיָ אָמָר לוֹ קָלָל. יְדֻעָה, דָהָא מִאָתָר עַלְּאָה אַחֲרָא נְחַת מַלְהָ.

תַּרְיֵין פְּקוּדִין, פְּקִיד דָוד לְשַׁלְמָה בְּרִיה, חַד דִּיוֹאָב, וַחֲדַד שְׁמַעַי, עִם שָׁאָר פְּקוּדִין דְּפִקִיד לִיה. דִּיוֹאָב: דְכַתִּיב, (מלכמים א ב) וְגַם אַתָּה יִדְעַת אֲשֶׁר עָשָׂה לִי יוֹאָב בְּנֵצְרוֹנָה. מַלְהָ סְתִימָא הָנוּ, דְאָפִילוּ שַׁלְמָה לֹא הָוה לִיה לְמַנְדָע, וְלֹא יָדַע אֶלָא בְּגִין דִּידָע אַחֲרָבִין, אַתְגַּלְיָ (לייה) לְשַׁלְמָה. וַעֲלֵךְ אָמָר, וְגַם אַתָּה יִדְעַת וְגַוּ. מַה דָּלָא אַתְחֹזֵי לְךָ לְמַנְדָע.

דְשְׁמַעַי: בְּתִיב, וְהַבָּה עַמְךָ שְׁמַעַי בָּן גָּרָא. מַאי וְהַבָּה עַמְךָ, זְמִינָה הָוָא עַמְךָ תְּדִיר, רַבּוֹ הָוָה. וּבְגִין כֵּד לֹא אָמָר עַל יוֹאָב וְהַבָּה עַמְךָ יוֹאָב. אַבְלָ שְׁמַעַי דָא. דְאָשְׁתַבָּח עַמִּיה תְּדִיר, אָמָר וְהַבָּה עַמְךָ.

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשְׁמַעַי וַיֹּאמֶר בְּגָה לְךָ בֵּית בִּירוּשָׁלָם. אָנוּ הָוָא חַכְמָתָא דְשַׁלְמָה מִלְכָא בְּהָאִ. אֶלָּא כֵּלָא בְּחַכְמָתָא עָבֵד, וְלֹכֶל סְטוּרִין אֲשָׁגָח, דָהָא חַכִּים הָוָה שְׁמַעַי, וַאֲמָר שַׁלְמָה, בְּעִינָה דִּיסְגָי אָוּרִיָּתָא בְּאָרְעָא עַל יְדוֹי דְשְׁמַעַי, וְלֹא יִפּוֹק לְבָר. תָו מַלְהָ אַחֲרָא אֲשָׁגָח שַׁלְמָה בְּחַכְמָתָא, דְכַתִּיב, (שמואל ב

(טו) **יֵצֶא יִצְוֹא וַיִּקְלַל סָגִי.** (ליה) אלא, חד יציאת, דנפק מבוי מדרשא לגביו דוד. וחד יציאת, דנפק מירישלם, לגביו עבדוי דמית עלי. יציאת חרدا לגביו מלכא, ויציאת תנינא לגביו עבדין. וכל דא חמא שלמה, ואשכח ברוח קידשא, ההוא יציאת תנינא. ועל דא אמר, והיה ביום צאתך, ידע דביציאת ימות.

(شمואל ב טז) **וְעַפֵּר בְּעַפֵּר מַהוּ.** אמר שלמה לגביו אבא בעפר היה. **לְגַבֵּי שְׁמֻעִי בְּמַיָּא,** דכתיב והיה ביום צאתך עברת את נחל קדרון. עפר התם, והכא מיא. תרווייהו דן שלמה, למחוי עפר ומיא כסותה, למן דאסטין ארחה לגבוי אבו.

כִּתְבֵּב (מלכים א ב) והוא קלבני קללה במרצת. וכ כתיב ואשבע לו ביי לאמור אם אמתך בחרב. Mai בחרב. וכי שמעי טפשא היה, דאי לו הבי אומי ליה, דלא יימא בחרב לא. אבל בחנית או בגירה אין.

אלא תריין מלין הכא. חד אמר ינוקא, בריה דנוןא רבא ההוא (דף ק"ח ע"א) **דַקְשָׁקָשָׁוִי סְלִקְיָן לְרוּם עֲגָבִין.** אומאה דדוד מלכא, כド היה בעי לאומאה, אפיק חרבא דיליה, דתמן היה حقיק שמא גליון, ותמן אומי. וכל עביד לשמעי, דכתיב ואשבע לו ביי לאמור אם אמתך

בחרב. בַּמְּאי הַוָּה אָוּמָה דָא. בַּחֲרָב. (ס"א בְּהָאֵי חֶרֶב דְּשָׁמָא קְדִישָׁא
חֶקְיקָה בְּיהָ אָוּמָה) בַּחֲרָב אָוּמָה. וּמְלָה אַחֲרָא, דָן שְׁלָמָה, אָמָר,
בְּקַלְלָה אַתָּא לְגַבְּיָ אָבָא, בְּמַלְיָן, הָא מַלְיָן לְגַבְּיָה, וּבְשָׁם
הַמְּפֹרֵשׁ קְטֻלִיהָ, וְלֹא בַּחֲרָב. וּבְגִין דָא עַבְדָ שְׁלָמָה הַכִּי.
הַשְׂתָא אֵית לְאַסְטְּפָלָא, דְבִין דָאָוּמָה לֵיהֶ דָוד, אָמָא
קְטֻלִיהָ, דְאַתְחֹזֵי דָהָא אָוּמָה דָא בְּעַלְילָה הַוָּה,
דָהָא לְבָא וּפּוֹמָא לֹא הוּוּ בְּחַדָא. אַלְא וְדָאֵי דָוד לֹא
קְטֻלִיהָ, וְהָא יְדִיעָא, כָל שִׁיְפִין דְגַופָא מִקְבְּלִין כָלָא,
וְלֹבָא לֹא מִקְבְּלָא אָפִילָו בְּחוֹטָא דְנִימָא דְשַׁעַרָא. דָוד
מַלְכָא לְבָא הַוָּה, וּקְבִילָ מה דָלָא אַתְחֹזֵי לֵיהֶ לְקַבְּלָא,
וּבְגִין כֵה, (מלכים א' ב') וַיַּדְעַת אֶת אָשָר תַּעֲשֶה לוּ פְתִיב. וַתוּ,

דָהָא אַילְגָא גְרִים לְמַהְוִי נְטִיר וּנוֹקָם בְּחוֹיָא.

כתיב (תהלים נא) כִי לֹא תִחְפֹּצֵז זְבָח וְאַתָּנה עוֹלָה לֹא
תִּרְצָחָה. זְבָחֵי אֱלֹהִים רֹוח נְשִׁבָּרָה לְבָנְשָׁבָר
וּנְדַפְּחָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֹה. כִי לֹא תִחְפֹּצֵז זְבָח, וּכְיֵלָא בְעֵי
קוֹדְשָׁא בָּרִיךְ הָנוּ דִיקְרָבָוּן קְמִיה קְרָבָנָא, וְהָא אִיהוּ
אַתְקִין לְגַבְּיָ חַיְבִיא קְרָבָנָא, דִיקְרָבָוּן וַיַּתְפֵּר לְהּוּ
חוֹבֵי הָגָדָה. אַלְא דָוד לְקָמִי שָׁמָא דְאֱלֹהִים אָמָר, וּקְרָבָנָא
לֹא קְרָבֵן לְשָׁמָא דְאֱלֹהִים, אַלְא לְשָׁמָא דְיוֹ"ד הַ"א וְאוֹזֶן
הַ"א. דָהָא לְגַבְּיָ דִינָא קְשִׁיא מִדְתָ הַדִּין, לֹא מְקַרְבֵן
קְרָבָנָא. דְכִתִּיב, (ויקרא א') אָדָם כִי יִקְרִיב מִפְּנֵים קְרָבָן לֵי'.

לִיְיָ, וְלֹא (ויקרא ה' ע"א) לְשֵׁמָא דָאֱלֹהִים. וְכִי תִּקְרִיב קָרְבָּן מִבְּחָה לִיְיָ). זָבֵח תֹּודָה לִיְיָ. זָבֵח שְׁלָמִים לִיְיָ. וּבָגִין כֵּה, כִּיוֹן דָדוֹד מֶלֶכָא, לְגַבֵּי אֱלֹהִים אָמָר. אֲצַטְרִיךְ לְמַכְתָּב, כִּי לֹא תִּחְפּוֹזֶז זָבֵח וְאַתָּנָה עֹלָה לֹא תִּرְצָח. דְּהָא לְשֵׁמָא דָא לֹא מִקְרָבִין, אֶלָּא רֹיחֶנֶּא בְּשִׁבְרָה. דְּכַתִּיב זָבֵח אֱלֹהִים רֹיחֶנֶּא בְּשִׁבְרָה. קָרְבָּנוֹן דָאֱלֹהִים, עַצְיָבוֹן, וְתַבִּירוֹן דְלָבָא. וּבָגִין כֵּה, מַאן דְּחַלְמָה חַלְמָא בִּישָׁא, עַצְיָבוֹן אֲצַטְרִיךְ לְאַחֲזָה, דְּהָא בְּמִדְתָּא אֱלֹהִים קִיְמָא, וְזָבֵח דְּמִדְתָּא דִינָא, עַצְיָבוֹן אֲצַטְרִיךְ וְרֹיחֶנֶּא בְּשִׁבְרָה, וְהָוָא עַצְיָבוֹן מִסְתִּיעָה לְחַלְמָה בִּישָׁא, וְלֹא שְׁלָטָא דִינָא עַלְוִי. דְּהָא זָבֵח דְּאַתְּחַזִּי לְמִדְתָּא דִינָא, אֲקָרִיב קִמְיה.

לִב בְּשִׁבְרָן וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִּבְזָה, מַאי לֹא תִּבְזָה, מְפַלֵּל דָאִיכָּא לִב דָאִיהוּ בּוֹזָה. אַיִן. הַיִּנְוָה לִב דָאִיהוּ גָּאהָ, לִב בְּגִסְוֹת רֹיחָא, הַיִּנְוָה לִב דָאִיהוּ בּוֹזָה, אַבְלָל לִב בְּשִׁבְרָן וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִּבְזָה.

הַיִּטְבָּה בְּרַצְוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן תְּבִנָה חֻמוֹת יְרוֹשָׁלָם. מַאי הַטִּבָּה, אַתְּחַזִּי דְּהָא טִיבָו אֵית בָּה, וְהַשְׁתָּא הַטִּבָּה עַל הָהּוָא טִיבָו. וְדֹאי הַכִּי הָוָא, דְּהָא מַן יוֹמָא דְקִוְידָשָׁא בְּרִיךְ הָוָא אֲשַׁתְּדָל בְּבָנִין בֵּי מִקְדָּשָׁא לְעַילָּא, עד (ויקרא רב"א ע"א) בָּעֵן, הָהּוָא הַטִּבָה דְרַצְוֹן, לֹא שְׂרִירִיא עַל